

Կցանկանայի խորին երախտագիտությունս հայտնել իմ դեկավար >>>ԿՈՉՈՒՄ<<< Մարիամ Հարությունյանին (ԻԱԳԻ), ով ինձ աջակցել և խրախուսել է այս աշխատանքի ժամանակ:

Բաբկեն Վարդանյան

Բովանդակություն

1 Ներածություն	4
1.1 Տեխնիկական բառարան	4
1.2 Ինչու՞ է տեղեկատվական անվտանգությունը կարևոր	5
1.2.1 Ի՞նչ է տեղեկատվական անվտանգությունը	5
1.2.2 Ինչու՞ է հոգալ տեղեկատվական անվտանգության մասին	6
1.2.3 Ինչու՞ ինչ-որ մեկը կցանկանա կոտրել որոշակի համակարգ	6
1.3 Սերվերային անվտանգության ժամանակակից պրակտիկան	7
2 Խնդիրը	11
2.1 Մնիրաժեշտություն	11
2.2 Մյլրնտրանք	12
2.3 Նախկին փորձի ուսումնասիրություն	12
2.3.1 Microsoft Baseline Security Analyzer	12
2.3.2 buck-security	12
2.3.3 Lynis	13
2.3.4 Tiger	13
3 Պահանջներ	13
3.1 Ծրագրային թարմացումներ	13
3.2 Ֆայլերի և դիրեկտորիաների թույլտվություններ	14
3.3 Օգտագործողների UMASK ստուգում	14
3.4 Ֆայլերի և դիրեկտորիաների SETUID և SETGID ստուգում	15
3.5 Մուտք որպես համակարգային օգտագործող	15
3.6 Բաց TCP և UDP պորտեր	15
3.7 Դատարկ կամ թույլ գաղտնաբառեր	15
3.8 Համոզվել որ ոչ համակարգային օգտագործողների UID-ն 0 է	16
3.9 Ամենատարածված սերվիսներում ոչ անվտանգ կոնֆիգուրացիաների առկայության ստուգումներ	16
3.9.1 SSHd	16
3.9.2 MySQL	16
3.9.3 Telnet	16
3.9.4 FTP	16
4 Իրականացում	16
4.1 Ծրագրային պահանջներ	17
5 Եզրակացություն	18
Գրականության ցանկ	19

Հավելված	23
Սկզբնական կոդ	23
Իրականացման աշխատանքը	24

1 Ներածություն

1.1 Տեխնիկական բառարան

անցնել վրայով	parse
անցնել	sweep
ապօրինի օգտագործում	piracy
բազային	base
բաժին	section
բացառություն	exception
բացել	uncompress
բեռնիչ	loader
գլխամաս	header
գծային անցում	linear sweep
դասավորում	alignment
երկակի բառ	dword
թիրախ, սպառնալիք	target
ժառանգված ծրագրեր	legacy software
իրականացում	implementation
լինկեր	linker
խառնել	shuffle
կամայական	optional
կատարվող ֆայլ	executable
կարգաբերիչ	debugger
կարգաբերում	debug
կոթ	handle
հակառակորդ	attacker
հատկություններ	characteristics
հետևում	traversal
ձևավորել	modify
միջոց, գործողություն	technique
ներմուծում	import
չարամիտ	malicious
պատկեր	image
սրբոցես	thread

սեղմող ծրագիր	packer
սկզբնական կոդ	source code
սպասարկում	maintenance
ստորագրություն	signature
վերադասավորում	permutation
վերատեղավորել	relocate
վերլուծություն	analysis
վերծանում	reverse engineering
վնասաբեր ծրագրեր	malware
տվյալների դիրեկտորիա	data directory
փոփոխություններ	tampering
քանդել	disassemble
օբֆուսկացիա	obfuscation
օրինաչափություն	pattern
ՓԿՀ	TCP
ՕԴՀ	UDP
ՆՀՀ	IDS
Բաշխված ծառայության ընդհատման գրոհ	DDoS
psutil	python system and process utilities
ընդլայնում	extension
նախապես որոշված	predefined
լռելայն	default
ծրագրային միավորներ	module
համացանց	internet
գործընթաց	process
ծրագրային սխալ	bug
կենսափուլ	lifecycle
հակավիրուս	antivirus
ծրագրային սցենար	script
սխալ կոնֆիգուրացիա	misconfiguration
կարկատան	patch

1.2 Ինչու՞ Է տեղեկատվական անվտանգությունը կարևոր

1.2.1 Ի՞նչ է տեղեկատվական անվտանգությունը

Տեղեկատվական անվտանգությունը տեղեկատվական ռեսուրսների չլիազորված օգտագործման կանխման և հայտնաբերման պրոցեսն է: [23]

Կանխումը չարամիտ չլիազորված անձանց (նաև ասում են «հակառակորդներ», «հարձակվողներ», «ներխուժողներ», «հաքերներ») կողմից ծրագրային ապահովման կամ տվյալների որոշ մասի օգտագործման դեմ ուղղված միջոցառումներ համակարգն է:

Հայտնաբերումը չլիազորված մուտքի փորձի առկայության ստուգման պրոցեսն է: Եթե նման փորձ առկա է, ապա նաև՝ արդոք այն հաջողվել է, և թե կոնկրետ ինչ է տեղի ունեցել: [20]

1.2.2 Ինչու՞ է հոգալ տեղեկատվական անվտանգության մասին

Այսօր համակարգիչները և էլեկտրոնային տեխնիկան օգտագործվում են կյանքի գրեթե բոլոր ոլորտներում: Բանկային համակարգի ու ներդրումների ոլորտից մինչև գնումների և հեռահաղորդակցության ոլորտ համակարգիչները դարձել են յուրաքանչյուր բիզնեսի անբաժանելի մասը: Դժվար է նշել մի ոլորտ, որը օգուտ չի քաղել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների բուռն զարգացումից:

Չնայած ընկերությունների կողմից պահվող ոչ բոլոր տվյալները կարելի է դասակարգել որպես «հույժ գաղտնի», ցանցային ադմինիստրատորները հավանաբար չեն ուզենա որ անծանոթ անձինք հնարավորություն ունենան հետևել իրենց ընկերության ներքին հաղորդակցությանը, իրենց անձնական ինֆորմացիային, կամ փոփոխություններ կատարեն իրենց վստահված համակարգերում:

Այդ պատճառով տեղեկատվական անվտանգությունը մնում է ամենակարևոր խնդիրներից մեկը, որը բիզնեսը պետք է հաղթահարի այսօր: [21]

Հակառակորդներին հաճախ չի հուզում թե ով է օգտագործողը կամ ընկերությունը, որի վրա իրականացվում է հարձակումը: Մերվերի ղեկավարման հնարավորությունը հակառակորդի կողմից ռիսկի տակ է դնում ոչ միայն ընկերությանը, այլ նաև վեր կայքի այցելուներին:

1.2.3 Ինչու՞ ինչ-որ մեկը կցանկանա կոտրել որոշակի համակարգ

Հակառակորդի հիմնական նպատակներն են՝

- Դրամական եկամուտ - Կոտրված համակարգից կամ սերվերից օգտագործողի կամ ընկերության բանկային հաշվի և վարկային քարտի տեղեկությունները գողանալու միջոցով
- Բիզնեսի աշխատանքի խոչնդոտում - Մի ընկերություն կարող է վարձել հակառակորդին իրենց մրցակցի համակարգչային ցանցում քառս ստեղծելու նպատակով
- Ինֆորմացիայի գողություն - Մի ընկերություն կարող է վարձել հակառակորդին իրենց մրցակցից ընկերության գաղտնիքները գողանալու և մրցակցային առավելություն ձեռք բերելու նպատակով

- DDoS (Բաշխված ծառայության ընդհատման գրոհ) - DDoS գրոհներ իրականացնելու նպատակով այլ սերվերների վրա: Նման հարձակման դեպքում կոտրված սերվերների քանակը ուղիղ համեմատական է գրոհի հաջողությանը:
- SEO (Որոնման համակարգերի օպտիմալացում) - Կոտրված կայքը կարող է օգտագործվել այլ կայքերի SEO-ն բարձրացնելու նպատակով՝ կոտրված կայքում տեղադրելով հղումներ դեպի այդ կայքը
- Հենակետ հետագա գրոհների համար - Կոտրված սերվերը կարող է օգտագործվել որպես հենակետ՝
 - նույն ընկերության ցանցում հետագա ավելի լայնածավալ հարձակումների համար:
 - Ավելի շատ սերվերներին տիրանալը օգնում է հակառակորդին թաքցնել իր ինքնությունը (IP հասցեն)՝ այլ ընկերությունների դեմ հետագա հարձակումների ժամանակ
- Չվարճանք - Հակառակորդը կարող է կոտրել սերվերը զուտ հետաքրքրության կամ զվարճանքի համար

1.3 Սերվերային անվտանգության ժամանակակից պրակտիկան

Սերվերների անվտանգությունը ապահովելու այսօր ընդունված ամենատարածված պրակտիկաներից են՝

1. Անջատել կամ ջնջել ոչ անհրաժեշտ սերվիսները՝ օպերացիոն համակարգերի լոգոյայն կոնֆիգուրացիան երբեմն ապահով չէ: Սովորաբար տեղադրված են բազմաթիվ չօտագործվող սերվիսներ, ինչպես օրինակ՝ պրինտ սերվերը, «Սամբա» ֆայլերի բաշխման համակարգը և այլն: Այս սերվիսները մեծացնում են հարձակման հարթությունը, բացելով ավելի շատ եղանակներ չարամիտ օգտագործողի համար՝ համակարգը չարաշահելու նպատակով:

Ադմինիստրատորները պետք է անջատեն կամ մեկուսացնեն բոլոր չօգտագործվող սերվիսները, օրինակ՝ firewall-ի օգնությամբ:

2. Հեռակառավարում՝ Չպաշտպանված, հանրային ցանցերով մուտքը սերվեր հնարավոր է դարձնում հակառակորդների կողմից տարաբնույթ հարձակումներ, ինչպիսին է man-in-the-middle և տվյալների գողություն:

Ադմինիստրատորը պետք է համոզվի որ բոլոր հեռակառավարման կապերը դեպի սերվեր պաշտպանված են գաղտնագրմամբ և գաղտնաբաժանված:

3. Թույլտվություններ և արտոնություններ՝ Թույլտվությունների հստակ կառավարման համակարգը կարևոր դեր է խաղում սերվերային անվտանգության մեջ: Եթե չարամիտ օգտագործող կամ պրոցես ունենա ավելի շատ արտոնություններ քան իրեն անհրաժեշտ է, այդ հանգամանքը կարող է նպաստել սերվերի կոտրմանը:

Ադմինիստրատորը պետք է համոզվի, որ բոլոր օգտագործողները մուտք ունեն միայն այն ֆայլերին և ռեսուրսներին, որոնք իրենց անհրաժեշտ են աշխատանքը իրականացնելու համար, և ոչ ավելին:

4. Ժամանակին տեղադրել անվտանգության թարմացումները Կարևոր է տեղադրել օպերացիոն համակարգը և ծրագրային ապահովումը վերջին թարմացումներով և անվտանգության կարկատաններով:

Ադմինիստրատորներ պետք է համոզվեն որ թարմացումները տեղադրվում են ժամանակին:

5. Դիտարկում և լոգերի հաշվեքննություն Լոգեր ստեղծվում են բոլոր տեսակի ծրագրային ապահովման կողմից - օպերացիոն համակարգի, վեբ հավելվածների, բոլոր տեսակի սերվիսների, տվյալների բազաների, ցանցի, երթուղավորիչների, սվիչների և այլն կողմից

Այս լոգերը պետք է դիտարկվեն և հաճախ ստուգվեն, քանի որ նրանք երբեմն կարող են գգուշացնել գալիք վտանգի մասին: Նույնիսկ հաջող հարձակման դեպքում սերվերների լոգերը հաճախ դատական փորձաքննություն իրականացնելու միակ միջոցն են:

6. Օգտագործողի հաշիվներ Չօգտագործվող օգտագործողի հաշիվները, ինչպիսիք են աշխատանքից ազատված աշխատակիցները, պետք է անջատվեն: Պետք է անջատվեն նաև զանազան սերվիսների կողմից ստեղծված օգտագործողների հաշիվները:

Յուրաքանչյուր ադմինիստրատոր և օգտագործող ով մուտք է գործում սերվեր պետք է ունենա իր սեփական հաշիվը և գաղտնաբառը, և ճիշտ իրավասություններ: Գաղտնաբառը չպետք է բաշխվի օգտագործողների միջև:

7. Ձնջել չօգտագործվող մոդուլներ և ընդլայնումներ Հավելվածները ինչպես օրինակ վեբ սերվերները հաճախ կարող են պարունակել որոշակի լռելյայն ընդլայնումներ և ծրագրային միավորներ: Այս ծրագրային միավորները կարող են պարունակել խոցելիություններ, և այդպիսով մեծացնել հնարավոր հարձակման հարթությունը հակառակորդի համար:

Աղմինիստրատորը պետք է համոզվի որ հնարավորության դեպքում միայն վեբ հավելվածների համար անհրաժեշտ միավորներն են առկա:

8. Լինել տեղեկացված Այսօր օպերացիոն համակարգերի և ծրագրային ապահովման, այդ թվում՝ դրանց անվտանգության մասին ինֆորմացիան ազատորեն հասանելի է համացանցում:

Աղմինիստրատորները պետք է համոզվեն որ իրենք և իրենց օգտագործողները մշտապես տեղեկացված են հարձակումների և խոցելիությունների մասին վերջին լուրերին:

9. Օգտագործել սկզբնական կողմի անվտանգության սկաններներ Սկաններները ծրագրեր են, որոնք ավտոմատացնում և հեշտացնում են սերվերի և հավելվածների պաշտպանության գործընթացը:

Ծրագրային կողմի ստատիկ և դինամիկ անալիզի գործիքները ինչպիսիք են Sonar -ը Java լեզվի համար, Valgrind-ը C լեզվի համար և այլն օգնում են գտնել ծրագրային սխալներ և խոցելիություններ ծրագրի կենսափուլի վաղ շրջանում:

10. Ընտրել գաղտնագրման և հեշավորման ապահով այլընտրանքներ Պետք է խուսափել կոտրված գաղտնագրման, հաղորդակցության և հեշավորման արձանագրությունների օգտագործումից, ինչպիսիք են՝ DES, SSL, MD5:

Այս արձանագրությունների թուլությունը հարձակման հնարավոր վեկտոր է բացում հակառակորդի համար:

Այսպիսի արձանագրությունները պետք է փոխարինվեն ժամանակակից, չկոտրված և գաղտնագրման լայն հանրության վստահությանը արժանացած արձանագրություններով:

11. Օգտագործել հակավիրուս Վինդուս օպերացիոն համակարգի վրա հիմնված սերվերներում անհրաժեշտ է տեղադրել հակավիրուսային ծրագրային ապահովում: [16]

Հակավիրուսը սկանավորում է ծրագիրը հետևյալ պայմաններում՝

- (a) Ամբողջական սկաներ - թողարկվում են պարբերաբար կամ օգտագործողի կողմից
- (b) Աշխատանքի ժամանակ, այսինքն երբ համակարգով փոխանցվում են տվյալներ

Հակավիրուսները օգտագործում են վիրուսների հայտնաբերման հետևյալ տեխնոլոգիաները՝

- (a) Ստորագրման վրա հիմնված հայտնաբերում Ֆայլը համեմատվում է հայտնի չարամիտ կողմի հետ

(b) Փորձարարության վրա հիմնված հայտնաբերում Ֆայլի վարվելաձևը համեմատվում է հայտնի չարամիտ նմուշների հետ

(c) Վարվելակերպի վրա հիմնված հայտնաբերում Սա հաճախ կատարվում է ՆՀՀ-երում

Լինուքսի վրա հիմնված համակարգերում հակավիրուս հաճախ չի օգտագործվում: [17]

Լինուքսի վրա հիմնված համակարգերում հակավիրուսի անհրաժեշտություն կարող է առաջանալ միայն այն պարագայում, երբ այն օգտագործվում է Վինդոուս համակարգերի միջև ֆայլերի փոխանակաման համար: [19]

12. Օգտագործել ցանցային սկաներներ Ցանցային սկաներները օգնում են ադմինիստրատորներին համոզվել իրենց սերվերների անվտանգության մեջ: Այսպիսի գործիքները կարողանում են հայտնաբերել բաց պորտեր, խոցելի սերվիսներ, և նույնիսկ վիրուսներ: Հայտնի ցանցային սկաներներից են՝

(a) Nmap

(b) Nessus

(c) Accunetix

Համակարգային ադմինիստրատորների տարածված պարտականություններից է իրենց վստահված համակարգերում պորտերի սկանավորման իրականացումը: Այսպիսի սկանավորումները օգնում են ադմինիստրատորներին գտնել խոցելիություններ իրենց համակարգերում ավելի վաղ, քան հնարավոր հակառակորդը: Այսպիսի սկանավորումներ իրականացնելու համար օգտագործվում են այնպիսի գործիքներ ինչպիսիք են՝ nmap, nessus, accunetix և այլն: Ցանցային պորտերի սկանավորման պրոցեսը հաճախ այսպսի հաջորդականություն ունի՝

(a) Ադմինիստրատորը որոշում է հասցեների և պորտերի շրջանակը, որոնք պետք է ենթարկվեն սկանավորման:

(b) Նա տալիս է ծրագրին այդ պարամետրերը և սկսում է սկանավորումը

(c) Ծրագիրը փորձարկում է IP հասցեների և պորտերի բոլոր տրված կոմբինացիաները

(d) Եթե պարզվում է, որ պորտը բաց է, ապա աշխատեցվում է հատուկ ծրագրային սցենար, որը փորձում է գուշակել աշխատող սերվիսի մասին տվյալները՝ անունը, տարբերակը, կոնֆիգուրացիան, մատչելի օգտագործողների անունները, և այլն:

- (e) Տվյալները տրվում են ադմինիստրատորին նրա նախընտրած ֆորմատով՝ XML, ելք հրամանային տողում կամ ծրագրին հատուկ ֆորմատով

2 Խնդիրը

2.1 Անհրաժեշտություն

Նախորդ բաժնի վերջին կետում մշված ցանցային սկաներների ներկայիս իրականացումը ունի որոշակի թերություններ՝

1. Ցանցում բազմաթիվ համակարգերի գոյության դեպքում յուրաքանչյուր TCP և UDP պորտի սկանավորումը պահանջում բավականին երկար ժամանակ: Սկանավորումը արագացնելու նպատակով հնարավոր է սկանավորել միայն պորտերի սահմանափակ բազմություն, սակայն այդ դեպքում պատկերը ամբողջական չի լինի, քանի որ ոչ հայտնի պորտերի տակ նույնպես հնարավոր է աշխատի ինչ-որ սերվիս, և այն չի հայտնաբերվի նման ժամանակ:
2. Այն ծախսում է ցանցային ռեսուրսներ և կարող է որոշ համակարգեր անհասանելի դարձնել սկանավորման ընթացքում
3. Որոշակի սցենարների դեպքում պորտերի սկանավորումը կարող է հանգեցնել IDS-ում կեղծ ահազանգի
4. Հնարավոր են կեղծ դրական արդյունքներ և սերվիսների սխալ նույնականացումներ:
5. Չեն հայտնաբերվում բացթողումներ հետևյալ ասպարեզներում՝
 - Թույլտվություններ և արտոնություններ
 - Թարմացումների առկայություն
 - Օգտագործողի հաշիվներ
 - Գաղտնագրման և հեշավորման ապահով ալգորիթմների օգտագործում
 - Հակավիրուսի օգտագործում

Այսպիսով անհրաժեշտ է որոնել սկանավորում իրականացնելու մեկ այլ եղանակ, որը գերծ կլինի վերը նշված թերություններից:

2.2 Այլընտրանք

Այս փաստաթղթում մենք ներկայացնում ենք սերվերների խոցելիությունների հայտնաբերման այլընտրանքային եղանակ, որը սկանավորում է համակարգերը ներսից, և այդպիսով գերծ է վերը նշված թերություններից:

Յուրաքանչյուր բաց պորտի համար ծրագիրը սկանավորում է այդ սերվիսի կոնֆիգուրացիոն ֆայլը խոցելիությունների և դատարկ գաղտնաբառերի առկայության համար և հայտնում է արդյունքները օգտագործողին:

Բացի որոշելուց թե արդյոք պորտը բաց է թե ոչ, այն նաև ստուգում է թե արդյոք այն ֆիրվորված է firewall-ով:

2.3 Նախկին փորձի ուսումնասիրություն

2.3.1 Microsoft Baseline Security Analyzer

Այս ծրագրային ապահովման ճարտարապետությունը մասամբ ոգեշնչվել է MSBA ծրագրի կողմից: [24]

MSBA-ը Վինդուս համակարգերի համար նախատեսված անվտանգության սկաներ է, ստեղծված Microsoft ընկերության կողմից: Այն գնահատում է Վինդուս համակարգի և Microsoft-ի այլ ապրանքների անվտանգությունը առավել հաճախ հանդիպող սխալների առկայության համար և արդյունքները ներկայացնում է օգտագործողին:

MSBA-ը ունի որոշակի սահմանափակումներ՝

- Աշխատում է միայն Վինդուս ճարտարապետության համակարգերում
- Ստուգումներ իրականացնում է միայն Microsoft ընկերության կողմից ստեղծված ծրագրերում

2.3.2 buck-security

buck-security-ն անվտանգության սկանավորիչ է Debian և Ubuntu Linux օպերացիոն համակարգերի համար: [25]

Այս աշխատանքում ներկայացվող ծրագիրը որոշ չափով նման է buck-security-ին:

buck-security-ն ունի որոշակի սահմանափակումներ նույնպես՝

- Նախատեսված է Debian և Ubuntu համակարգերի համար միայն
- Գտնվում է Beta փուլում, և խորհուրդ չի տրվում այն օգտագործել արտադրության համակարգերում

2.3.3 Lynix

Lynix-ը անվտանգության աուդիտի և կարծրացման գործիք է UNIX համակարգերի համար: Այն օգնում է ադմինիստրատորներին արագ հայտնաբերել և լուծել անվտանգության սխալները: [29]

Օպերացիոն համակարգեր: Unix ընտանիք Lիցենզիա: Հանրային տարբերակը՝ GPL3, կա նաև վճարովի առևտրային տարբերակ: [30]

2.3.4 Tiger

Tiger-ը անվտանգությունը գնահատող ծրագիր է UNIX համակարգերի համար:

Ցավոք, այն ներկայումս ակտիվորեն չի մշակվում: Վերջին կաշուն տարբերակը թողարկվել է 2010 թվականին:

Օպերացիոն համակարգեր: Unix ընտանիք Lիցենզիա: GPL3 [31]

3 Պահանջներ

Այս աշխատանքի նպատակն է ստեղծել ծրագրային հավելված, որը Lինուքսի վրա հիմնված սերվերային համակարգի վրա տեղադրման պարագայում աշխատեցնելիս կգնահատի համակարգերի անվտանգությունը և կհայտնի արդյունքները օգտագործողին:

Ծրագրային հավելվածի առաջնային նպատակն է օգտագործողին ներկայացնել համակարգի անվտանգության ընդհանուր պատկերը:

Ծրագիրը պետք է աշխատի բոլոր ժամանակակից Linux համակարգերի տակ: Հնարավորության դեպքում՝ նաև UNIX ընտանիքի այլ համակարգերում:

Ծրագրի տեղադրումը պետք է լինի հնարավորինս պարզ:

Ծրագրի ստուգումներից յուրաքանչյուրը պետք է հնարավոր լինի անջատել՝ մյուսներից անկախ:

Եթե ծրագրի մի մոդուլը իրականացնում է բազմաթիվ ստուգումներ, ապա դրանցից յուրաքանչյուրը պետք է հնարավոր լինի անջատել՝ մյուսներից անկախ:

Մտորեն ներկայացվում են ծրագրի կոդից կատարվող ստուգումները:

3.1 Ծրագրային թարմացումներ

Ծրագիրը պետք է ստուգի թե վերջին անգամ երբ է թարմացվել օպերացիոն համակարգը: Եթե դա կատարվել է բավականաչափ

ուշ, ապա օգտագործողը պետք է զգուշացվի, հայտնելով վերջին թարմացման ժամանակը:

Այդ ժամանակը պետք է որոշվի ծրագրի կոնֆիգուրացիայով:

Ստորև ներկայացված են Լինուքսի յուրաքանչյուր տարբերակին առանձնահատուկ վերջին ստուգման ժամանակի ստուգումները՝

- Debian/APT-ի վրա հիմնված համակարգեր

Ծրագիրը որոշում է վերջին թարմացման ժամանակը `/var/cache/apt/` թղթապանակում վերջին գրանցման ժամանակով: [8]

- Red Hat/YUM-ի վրա հիմնված համակարգեր

Ծրագիրը որոշում է վերջին թարմացման ժամանակը ``yum history`` հրահանգի ելքը վերլուծելով: [9]

- Arch/Pacman-ի վրա հիմնված համակարգեր

Ծրագիրը ստուգում է վերջին թարմացման ժամանակը վերլուծելով ``/var/log/pacman.log`` ֆայլի ելքը [10]

3.2 Ֆայլերի և դիրեկտորիաների թույլտվություններ

Ֆայլերի և դիրեկտորիաների սխալ թույլտվություններ ունենալը խոցելի է: Օրինակ՝ բոլոր օգտագործողների կողմից գրման հնարավորություն ունեցող (worldwritable) ֆայլերը և դիրեկտորիաները կարող են օգտագործվել հակառակորդի կողմից՝ իրեն կամեցած ֆայլի կամ դիրեկտորիայի մեջ ցանկացած բան փոփոխելու կամ ջնջելու համար: [26][25]

Ծրագիրը պետք է հայտնաբերի բոլոր այն ֆայլերը և դիրեկտորիաները, որոնց մեջ հնարավոր է գրել ցանկացած օգտագործողով:

Նման ֆայլերի որոնման ժամանակ պետք է կիրառել հետևյալ կանոնները՝

- worldwritable դիրեկտորիաները պետք է ունենան sticky բիթ
- worldwritable ֆայլերը չպետք է սկսվեն կետով ('.')
- worldwritable ֆայլերը չպետք է պատկանեն համակարգային օգտագործողին

Նման ֆայլերի հայտնաբերման դեպքում ծրագիրը պետք է զգուշացնի, և թվարկի այդ ֆայլերը:

3.3 Օգտագործողների UMASK ստուգում

UMASK-ը օգտագործողի ատրիբուտներ է, որը որոշում է թե նոր ստեղծված ֆայլերը ինչ թույլտվություններ պետք է ունենան:

Եթե օգտագործողի UMASK-ը այնպիսին է, որ ստեղծում է worldwritable ֆայլեր, ապա սա ունի նույն թերությունները ինչ նախորդ բաժնում նկարագրված թերությունը: [28]

3.4 Ֆայլերի և դիրեկտորիաների SETUID և SETGID ստուգում

Եթե SETUID բիրթը դրվում է կատարվող ֆայլի վրա, ապա այն պրոցեսը որը ստեղծվում է այդ ֆայլը աշխատեցնելիս, աշխատում է այդ ֆայլի օգտագործողի թույլտվություններով:

Նույնը կատարվում է SETGID բիրթի տեղադրման ժամանակ՝ ֆայլի խմբի համար: [27]

3.5 Մուտք որպես համակարգային օգտագործող

Ծրագիրը պետք է ստուգի՝ արդյոք ներկայիս օգտագործողի սեսիան լոգին սեսիա է թե ոչ, և արդյոք նա ունի ադմինիստրատորի իրավասություններ:

Այսինքն, եթե օգտագործողը մուտք է գործել համակարգ որպես համակարգային օգտագործող (root user), ապա պետք է զգուշացնել: [12]

Բացառություն է կազմում այն դեպքը, եթե ծրագիրը իրականացվում է `sudo` հրահանգով: Այս դեպքում զգուշացնել պետք չէ:

3.6 Բաց TCP և UDP պորտեր

Ծրագիրը պետք է օգտագործողին ներկայացնի բոլոր բաց TCP և UDP պորտերի ցանկը, և դրանց տակ աշխատող սերվիսների անունները, հնարավորության դեպքում՝ նաև այն կատարվող ֆայլի անունը, որը գործարկվել է սերվիսը աշխատեցնելիս:

3.7 Դատարկ կամ թույլ գաղտնաբաներ

Եթե սերվերը արտաքինից հասանելի է սերվիսների միջոցով, որոնք իսկության ստուգման համար օգտագործում են լոկալ լինուքսի օգտագործողների հաշիվները, ապա ծրագիրը ստուգում է թե արդյոք այդ օգտագործողները ունեն դատարկ գաղտնաբաներ: [13]

Դա կատարվում է՝

3.8 Համոզվել որ ոչ համակարգային օգտագործողների UID-ն 0 է

[15]

3.9 Ամենատարածված սերվիսներում ոչ անվտանգ կոնֆիգուրացիաների առկայության ստուգումներ

3.9.1 SSHd

SSH սերվիսի կոնֆիգուրացիոն ֆայլն է՝
/etc/ssh/ssh_config

Այսօր խոցելի համարվող SSH v1 արձանագրությունը չպետք է միացված լինի: Այս համակարգի խոցելիությունը խոցվել է վայրի միջավայրում WOOT նախագծի կողմից: [7]

Ծրագիրը նաև ստուգում է՝ արդյոք SSH-ի գաղնտաբառով մուտքի հնարավորությունը թույլատրվում է: Եթե այո, ապա օգտագործողը զգուշացվում է: [11]

cat PasswordAuthentication no

3.9.2 MySQL

MySQL-ը այսօր ամենատարածված ռելացիոն տվյալների բազաներից է աշխարհում: [4] Ծրագիրը սկանավորում է հետևյալ կոնֆիգուրացիոն ֆայլերը սխալների համար՝

/etc/my.cnf /etc/mysql/my.cnf /.my.cnf

3.9.3 Telnet

Եթե telnet-ի աշխատող սերվիս է հայտնաբերվում, ապա օգտագործողը զգուշացվում է: [13]

3.9.4 FTP

Բացառությամբ այն դեպքի, որ աշխատող FTP սերվիսը միայն կարդացվող և հանրորեն հասանելի է, օգտագործողը զգուշացվում է FTP-ի օգտագործման դեմ: FTP արձանագրությունը ապահով չէ, քանի որ օգտագործողի անունը և գաղնտաբառը փոխանցվում են բացիեբաց: [14]

4 Իրականացում

Ծրագիրը իրականացվել է Python 3 լեզվով:

4.1 Ծրագրային պահանջներ

Ծրագրի աշխատանքի համար անհրաժեշտ է՝

1. Unix-ի վրա հիմնված օպերացիոն համակարգ
2. Python-ի նոր տարբերակ: Ծրագիրը փորձարկվել է Python 3.5.1-ով
3. `psutil` (Process Utilites) Python գրադարան

5 Եզրակացություն

Այս ծրագրային ապահովման իրականացման ընթացքում պարզվեց, որ՝

- Անվտանգության ամենակարևոր գործոնը մարդն է:
- Նմանօրինակ ծրագրային հավելվածը օգտակար կարող է լինել միայն բազմակողմանի աջակցության և երկարատև զարգացման դեպքում:
- Սկանավորում իրականացնող գործիքները սահմանափակ են իրենց կարողություններում՝ անվտանգությանը նպաստելու տեսանկյունից:

Գրականության ցանկ

1. 1
<http://sectools.org/>
2. 2
<https://docs.python.org/2/library/socket.html>
3. 3
<https://pythonhosted.org/psutil/>
4. 4
<http://db-engines.com/en/ranking>
5. 5
<http://www.yolinux.com/TUTORIALS/LinuxTutorialInternetSecurity.html>
6. 6
<http://www.yolinux.com/TUTORIALS/LinuxTutorial-woot-project.html>
7. 7
<http://www.iss.net/threats/advisel00.html>
8. 8
[http://serverfault.com/questions/20747/
find-last-time-update-was-performed-with-apt-get](http://serverfault.com/questions/20747/find-last-time-update-was-performed-with-apt-get)
9. 9
[http://serverfault.com/questions/389650/
how-to-check-when-yum-update-was-last-run](http://serverfault.com/questions/389650/how-to-check-when-yum-update-was-last-run)
10. 10
<https://bbs.archlinux.org/viewtopic.php?id=150428>
11. 11
[https://www.digitalocean.com/community/tutorials/
7-security-measures-to-protect-your-servers](https://www.digitalocean.com/community/tutorials/7-security-measures-to-protect-your-servers)
12. 12
[http://askubuntu.com/questions/16178/
why-is-it-bad-to-login-as-root](http://askubuntu.com/questions/16178/why-is-it-bad-to-login-as-root)
13. 13
<http://www.tecmint.com/linux-server-hardening-security-tips/>
14. 14
[https://www.digitalocean.com/community/tutorials/
an-introduction-to-securing-your-linux-vps](https://www.digitalocean.com/community/tutorials/an-introduction-to-securing-your-linux-vps)

15. 15
<http://www.cyberciti.biz/tips/linux-security.html>
16. 16
[http://serverfault.com/questions/632/
do-you-run-antivirus-on-your-windows-servers](http://serverfault.com/questions/632/do-you-run-antivirus-on-your-windows-servers)
17. 17
[http://www.howtogeek.com/135392/
htg-explains-why-you-dont-need-an-antivirus-on-linux-and-when-you-do/
?PageSpeed=noscript](http://www.howtogeek.com/135392/htg-explains-why-you-dont-need-an-antivirus-on-linux-and-when-you-do/?PageSpeed=noscript)
18. 18
[https://antivirus.comodo.com/how-antivirus-software-works.
php](https://antivirus.comodo.com/how-antivirus-software-works.php)
19. 19
<http://security.stackexchange.com/a/53462/37546>
20. 20
[http://cybercellmumbai.gov.in/html/general-tips/what_
is_computer_security.html](http://cybercellmumbai.gov.in/html/general-tips/what_is_computer_security.html)
21. 21
[http://www.acunetix.com/websitesecurity/
webserver-security/](http://www.acunetix.com/websitesecurity/webserver-security/)
22. 22
<https://www.onehoursitefix.com/why-would-hackers-hack-my-website/>
23. 23
[http://searchsecurity.techtarget.com/definition/
information-security-infosec](http://searchsecurity.techtarget.com/definition/information-security-infosec)
24. 24
[https://msdn.microsoft.com/en-us/library/ff647642.
aspx](https://msdn.microsoft.com/en-us/library/ff647642.aspx)
25. 25
<http://www.buck-security.net/buck-security.html>
26. 26
[http://www.softpanorama.org/Access_control/
Permissions/world_writable_files_problem.shtml](http://www.softpanorama.org/Access_control/Permissions/world_writable_files_problem.shtml)
27. 27
<http://shop.oreilly.com/product/9780596527631.do>
28. 28
[http://www.cyberciti.biz/tips/understanding-linux-unix-umask-value-usage.
html](http://www.cyberciti.biz/tips/understanding-linux-unix-umask-value-usage.html)

29. 29
<https://github.com/CISOfy/lynis/>

30. 30
<https://cisofy.com/pricing/>

31. 31
<http://git.savannah.gnu.org/cgiit/tiger.git/>

TODO: iso 27001 TODO: <http://lazy2hack.blogspot.am/2010/03/collection-of-security-checks-for-linux.html>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Հավելված

Սկզբնական կոդ

main.py

Իրականացման աշխատանքը